

Juhlaseminaari lasten oikeuksien turvaamiseksi
20.11.2023

ONKO UUSI LASTENSAIRAALA TURVANNUT LASTEN OIKEUDET SAIRAALAHOIDOSSA?

Jari Petäjä, toimialajohtaja
Lasten ja nuorten sairaudet, HUS

An aerial photograph of a large, modern hospital building with a vibrant, multi-colored facade. The building's exterior is composed of numerous vertical panels in various colors, including blue, green, yellow, orange, red, and purple, creating a rainbow-like effect. The building is situated in an urban environment with green trees and residential houses visible in the foreground. The sky is clear and blue.

UUSI LASTENSAIRAALA
2018-

UUSI LASTENSAIRAALA SUNNITTELUSTA KÄYTTÖÖNOTTOON VUODESTA 2012 VUOTEEN 2018

3

HUS⁺

- 9/2012
suunnittelu alkoi
- 4/2015
rakentaminen
alkoi
- 4/2018
rakennus valmis
- 26.9.2018
toiminta alkoi

SUUNNITELUA JA RAKENTAMISTA OHJANNEET NÄKÖKULMAT

- Kaikkien potilasryhmien lääketieteellinen hoito
- Lapsen kokemus
- Perheen kokemus
- Sairaala työpaikkana
- Tuotannollinen tehokkuus
- Turvallisuus
- Rakennuksen toimintavarmuus
- Muuntojoustavuus
- Energiatehokkuus
- Sairaalan rooli yhteiskunnassa

LASTEN JA NUORTEN SAIRAUDET 2022

86 000 potilasta
(Uusi lastensairaala 52 000)

53 000 hoitopäivää
(Uusi lastensairaala 37 000)

178 000
polikliiniset käynnit
(Uusi lastensairaala 68 000)

8 500 osastohoidossa
olevaa potilasta
(Uusi lastensairaala 7 500)

Henkilökuntaa 2 040
(Uudessa lastensairaalassa 1 600)

1 355 hoitajaa
346 lääkäriä
258 erityistyöntekijää
81 muuta henkilökuntaa

Hoitohenkilökuntaa 70%

POTILASHOITO 2022

7 000 toimenpidettä

262
sydänleikkausta

22
elinsiirtoa

270 suu- ja leukakirurgisia
toimenpiteitä

1305
nukutuksessa tehtävää
hammashoitoa

66 000
päivystyspotilasta
(Uusi lastensairaala 46 000)

123
pikkukeskosta (syntymäpaino
alle 1500 g)

15
ECMO-hoitoa

7 520
lastenpsykiatrista potilasta

52
uutta syöpäpotilasta

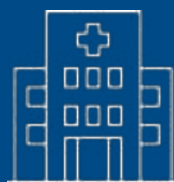
24 allogeenista ja 5 autologista
kantasolusiirtoa

1 800
diabetesta sairastavaa potilasta
hoidossa, uusia diabeetikoita 150

7 013
kotisairaalakäyntiä

UUSI LASTENSAIRAALA

Kokonaispinta-ala
48 000 m²

~ 130
potilaspaikkaa

11
leikkaussalia

~ 30
teho-osastopaikkaa
(lasten teho-osasto ja
tehovalvontaosasto 16
ja vastasyntyneiden
teho-osasto
Naistenklinikalla 16)

64
vastaanotto-
huonetta

Vuodeosasto Tähti

8 ~ 32 potilaspaikkaa
infektiot, urologia, gastrokirurgia, yleispediatria,
yleislasterkirurgia
Lasten kipukeskus

Vuodeosasto Avaruus

7 ~ 26 potilaspaikkaa
ortopedia, neurologia, neurokirurgia, huuli- ja
suulakihalkiopotilaat
Video-EEG + Kliininen neurofysiologia (KNF)
Video-EEG-tutkimukset, hermoston tutkimukset
Päiväkeskus Avaruus
liikunta- ja monivammat

Vuodeosasto Vuori

6 ~ 26 potilaspaikkaa
kardiologia, pienten lasten kirurgia,
Päiväkeskus Vuori
9 potilashuonetta, 11 potilaspaikkaa
autismikirjon häiriö, muut neurologiset vaikeudet

Vuodeosasto Taika

5 ~ 22 potilaspaikkaa
Päiväsairaala ja vastaanotot Taika
7 potilashuonetta + tutkimus- ja vastaanottohuoneita
syöpä- ja veritaudit ja elinsiirrot

Lasten teho-osasto Laakso

4 ~ 10 potilaspaikkaa + 2 eristyspaikkaa
Lasten tehovalvontaosasto Laakso
4 potilaspaikkaa
Leikki- ja nuorisotoiminta

Leikkaus- ja anestesiaosasto

3 8 leikkaussalia + 3 päiväkirurgista leikkaussalia

Lasten vastaanotot

1 **Lasten päivystys**
Laboratorio
Röntgen

Magneettikuvaus

K **Liikelaboratorio**
Pysäköintihalli

POTILASKOKEMUS PERUSTUU LASTEN OIKEUKSIIN (NOBAB)

SAIRAALAHOITON OTTAMINEN

Lapset tulee ottaa sairaalaan osastohoitoon vain silloin, kun heidän tarvitsemaansa hoitoa ei voida yhtä hyvin toteuttaa kotona tai polikliinisesti.

LAPSEN OIKEUS VANHEMPAAN

Lapsilla tulee olla oikeus pitää vanhemmat tai vanhempia korvaavat henkilöt luonaan koko ajan sairaalassa ollessaan.

VANHEMPIEN LÄSNÄOLON TURVAAMINEN

Yöpyymismahdollisuus tulisi tarjota kaikille vanhemmille ja heitä tulisi kannustaa ja auttaa olemaan lapsensa luona.

TIEDOTTAMINEN

Lapsilla ja vanhemmilla tulee olla oikeus saada tietoa ikää ja ymmärtämiskykyä vastaavalla tavalla. Tulisi toimia niin, että fyysisiä ja tunneperäisiä rasituksia vähennetään.

YHTEISPÄÄTÖS

Lapsilla ja vanhemmilla tulee olla oikeus – tietoa saatuaan – osallistua kaikkiin päätöksiin, joita lapsen hoidon suhteen tehdään. Jokaista lasta tulee suojella tarpeettomilta lääketieteellisiltä hoidoilta ja tutkimuksilta.

HOITOYMPÄRISTÖ

Lapsia tulee hoitaa yhdessä muiden samassa kehitysvaiheessa olevien lasten kanssa, eikä heitä saa sijoittaa aikuisosastoille. Sairaalassa olevien lasten vieraille ei saa asettaa ikärajoitusta.

NORMAALIKEHITYKSEN TUKEMINEN

Lapsilla tulee olla kaikki mahdollisuudet ikänsä ja vointinsa mukaan leikkiä, virkistäytyä ja käydä koulua. Heidän tulee olla tiloissa, jotka on suunniteltu ja kalustettu heidän tarpeitaan vastaavasti ja niissä on oltava tarpeelliset välineet sekä riittävästi henkilökuntaa.

LASTEN SAIRAANHOITON SOPIVA HENKILÖKUNTA

Lapsia hoitavalla henkilökunnalla tulee olla sellainen koulutus ja pätevyys, että se kykenee vastaamaan lasten ja perheiden fyysisiin, emotionaalisiin ja kehityksellisiin tarpeisiin.

JATKUVUUS

Lapsia hoitavan työryhmän on taattava hoidon jatkuvuus. Seurantasuunnitelman tulee olla valmis, kun lapsi uloskirjoitetaan sairaalasta.

LOUKKAAMATTOMUUS

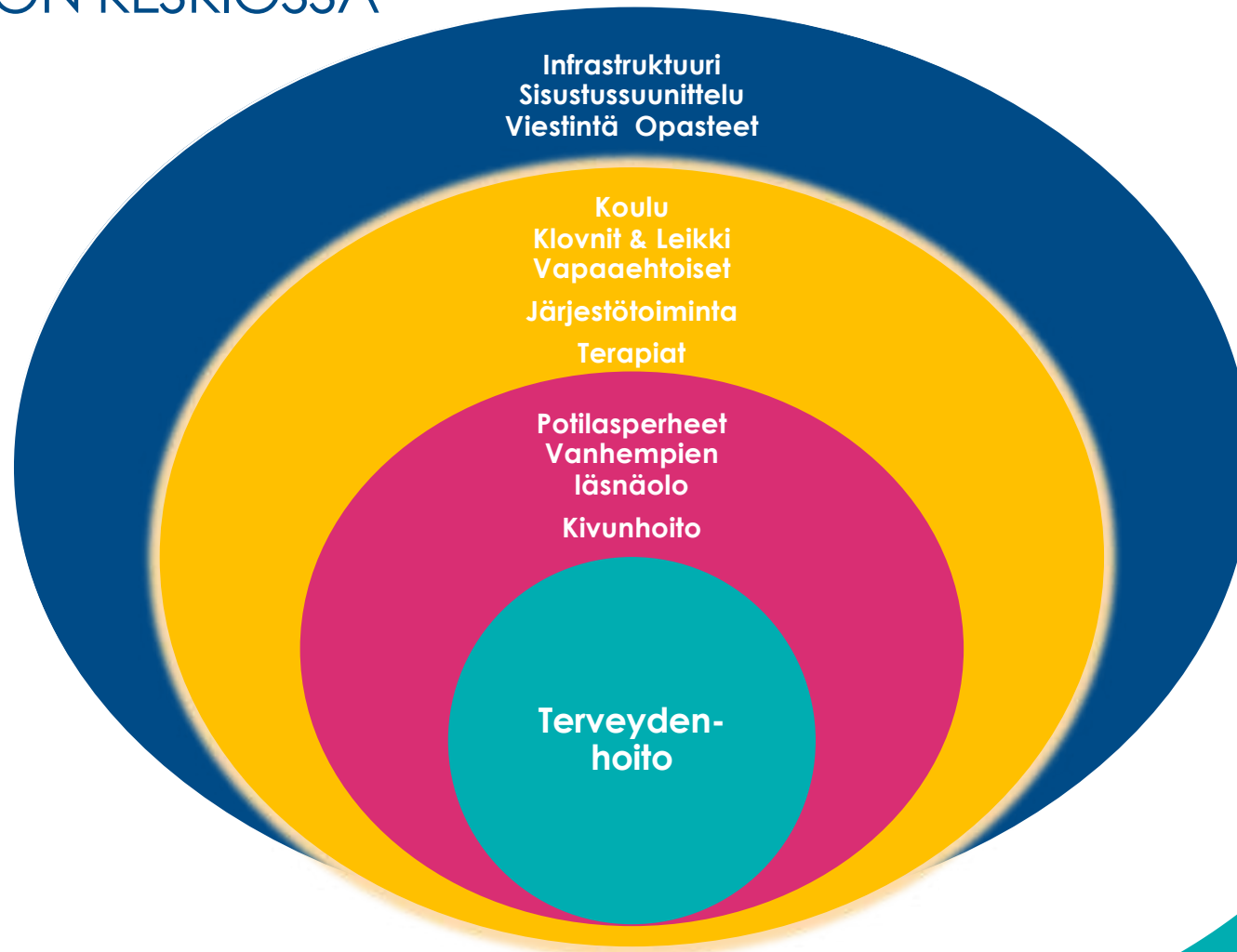
Lapsia tulee kohdella hienotunteisesti ja ymmärtäväisesti ja heidän yksityisyyttään tulee poikkeuksetta kunnioittaa.

LASTEN OIKEUKSIEN TOTEUTUMISTA TUTKITTIIN VANHALLA LASTENKLINIKALLA JA UUDESSA LASTENSAIRAALASSA VUOSINA 2014 JA 2019

Lapsen oikeus	2014 (n= 327)	2019 (n=561)	HUS*
1. Vanhemman läsnäolo	43 %	95 %	
2. Vanhemman yöpyminen	12 %	77 %	
3. Eri-ikäisten lasten huomiointi	34 %	62 %	
4. Kokonaisvaltainen hoito	63 %	87 %	
5. Perhekeskeinen hoito	32 %	77 %	
6. Lapsen kohtelu, yksityisyys, loukkaamattomuus	57 %	90 %	
7. Henkilökunnan hyvä ja tukeva asenne	89 %	90 %	
8. Tiedon jakaminen ikäkohtaisesti	75 %	84 %	
9. Osallistuminen päätöksentekoon	73 %	90 %	

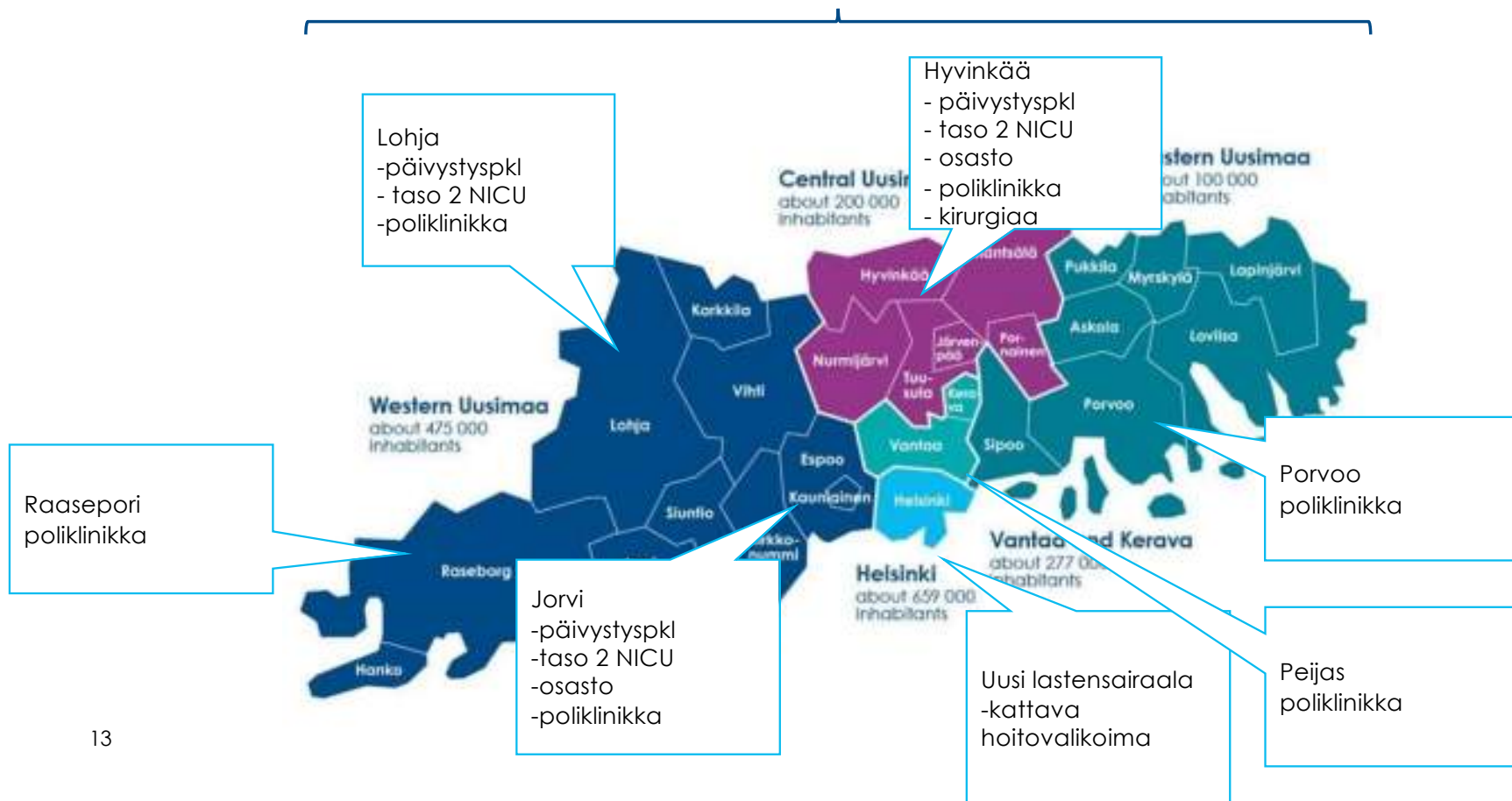
LAPSIYSTÄVÄLLISESSÄ SAIRAALASSA TOIMIVIEN TILOJEN LISÄKSI HUS⁺ TOIMINTA ON KESKIÖSSÄ

UUSI LASTENSAIRAALA ON VAIN OSA LASTEN SAIRAAANHOIDON TOTEUTUSTA UUDELLAMAALLA

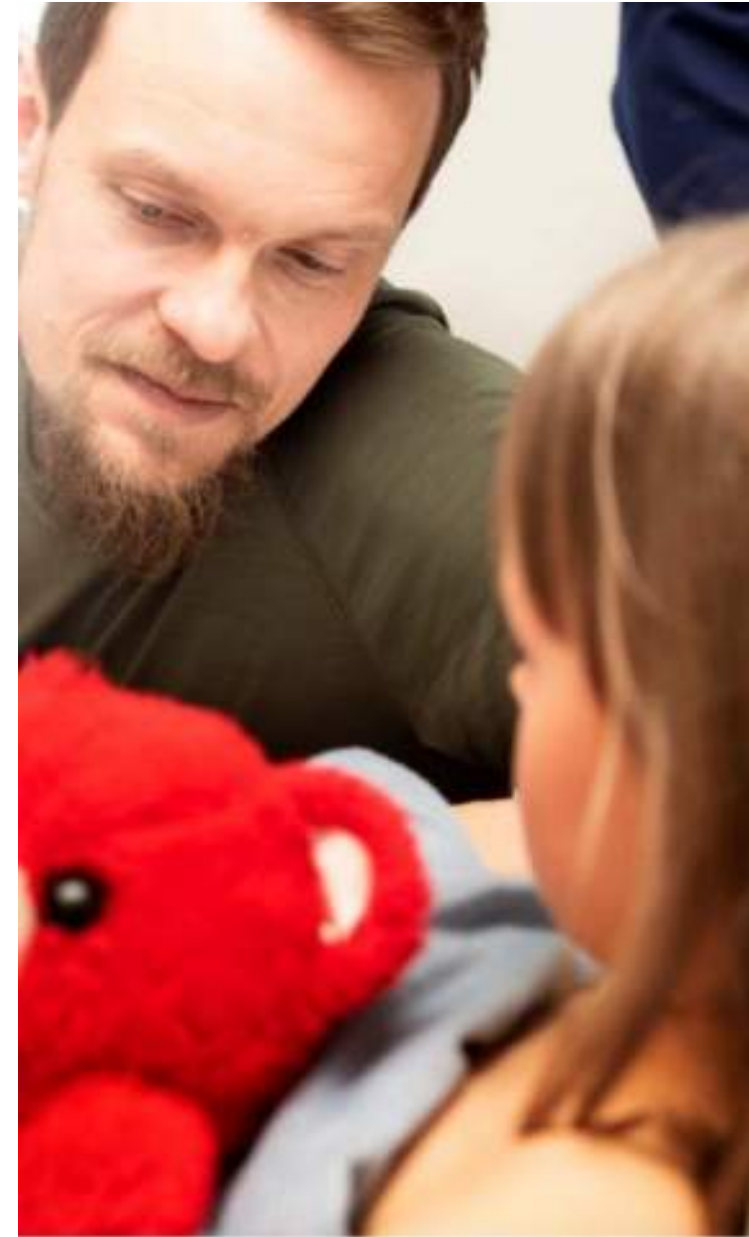
~150 km

LÄHTÖKOHTANAMME ON
POTILAIEN JA PERHEIDEN
HYVINVOINTI SEKÄ YHDENVERTAISUUS

PERHE SAA OLLA YHDESSÄ

- Vanhemmat voivat olla mukana lähes kaikissa tiloissa ja toiminnoissa ympäri vuorokauden.
- Vuodeosastoilla huoneet ovat pääosin yhden hengen/perheen potilashuoneita.
- Vanhemmille on osastoilla lepohuoneet sekä sairaalan yhteinen vanhempien olohuone.
- Lapset voivat syödä yhteisissä tiloissa.
- Vanhemmat ja sisarukset voivat yöpyä Ronald McDonald -talossa lähellä sairaalaa.

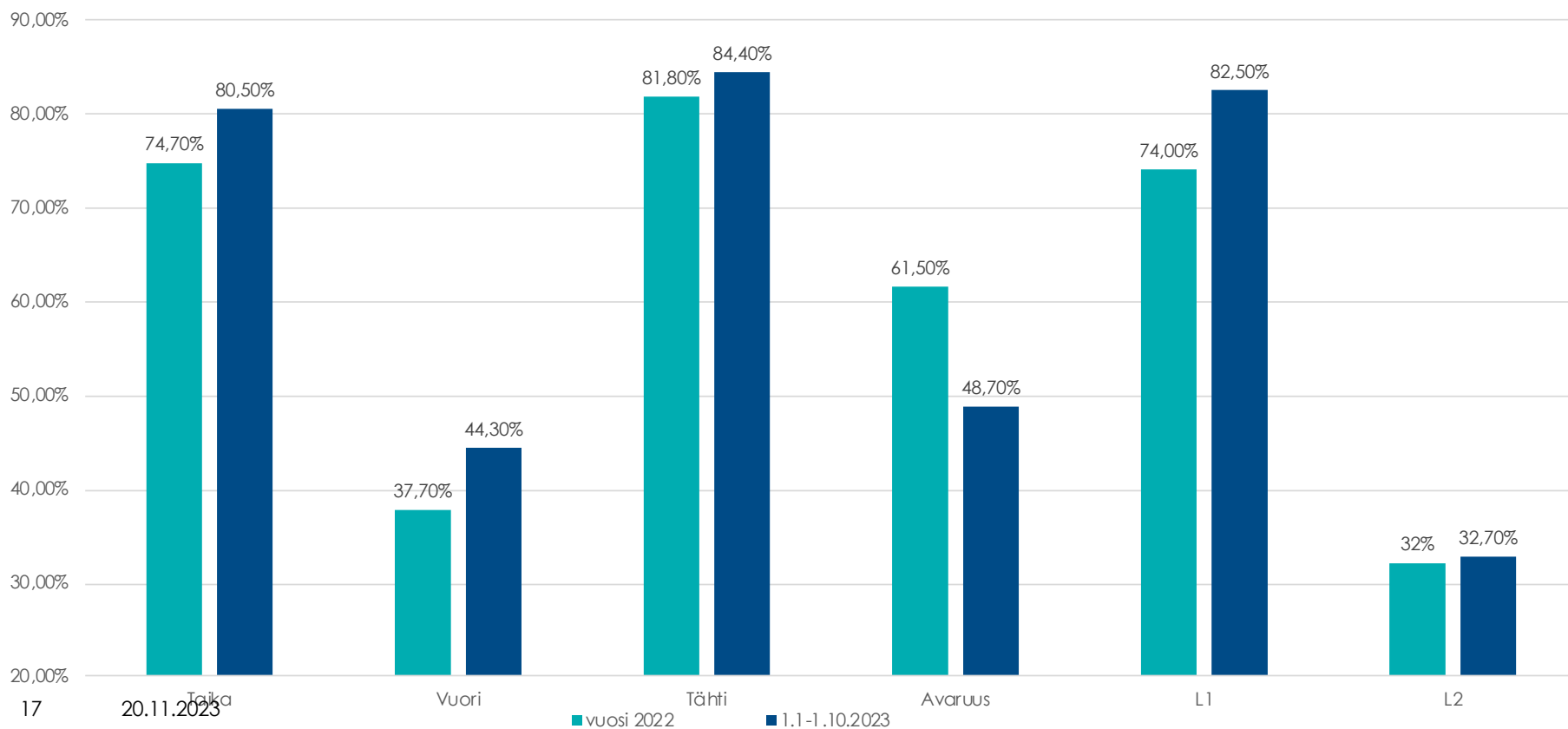
A photograph of two women in a conversation. The woman on the right is in the foreground, shown in profile, with long blonde hair and a slight smile. The woman on the left is in the background, slightly out of focus, wearing a leopard-print top and smiling. The background is a plain, light-colored wall.

VANHEMPIEN LÄSNÄOLO
VUODEOSASTOILLA LASTENSA TUKENA

VANHEMPIEN YÖPYMINEN VUODEOSASTOILLA/ HOITOPÄIVÄ VUONNA 2022 ja 1.10.2023 ASTI

Vanhempien yöpyminen/ hoitopäivä vuodeosastoilla

VANHEMPIEN LÄSNÄOLOA VAHVISTETAAN VUODEOSASTOILLA

- Hoitajat kannustavat perheitä viettämään aikaa lapsensa kanssa sairaalassa.
- Potilaiden "padeissä" on osastoesittely: *Vanhemmilta toivotaan osallistumista lapsen hoitoon. Osastolla on huoltajille vapaat vierailuajat ja lapsen luona voi olla ympäri vuorokauden.*
- Potilashuoneissa: *Lapsella on oikeus vanhempaan, joka hoivaa ja huolehtii. Toivomme teidän läsnäoloanne päiväaikaan lapsenne luona.*
- Sosiaalityöntekijöiden kanssa on sovittu, että myös he puhuvat perheiden kanssa ja painottavat vanhempien läsnäolon tärkeyttä sekä auttavat sisarusten yms. kanssa.
- Apottiin merkitään, milloin vanhemmat ovat paikalla.

VANHEMPIEN TILOJA SAIRAALAN 4. - 8. KERROKSISSA

PERHEET OVAT TYYTYVÄISIÄ SAAMAANSA HOITOOON

- Saimme vuoden 2022 aikana noin 23 000 palautetta. Avoimia tekstipalautteita annettiin noin 10 000.
- Kuinka todennäköisesti suosittelisit palveluamme tuttavillesi, jos he tarvitsisivat samanlaista apua? -kysymykseen annettujen arvosanojen keskiarvo oli **8,96**.
(0 = hyvin epätodennäköisesti ja 10 = erittäin todennäköisesti)
- Lasten ja nuorten sairauksien NPS-luku (Net promoter score) vuonna 2022 oli **75,9**.
- Lokakuussa 2023 NPS-luku oli **79,9**.

KIVUNHOITO

MONIAMMATILLINEN, PITKITYNEEN KIVUN HOITO OLI ENNEN RIITTÄMÄTÖNTÄ

- Vahvat perinteet akuutin ja syöpäkivun hoidossa ja tutkimuksessa.
- Kipuhoitajat kiersivät osastoilla ja konsultoivat tarvittaessa anestesia­lääkärinä.
- 6/2020 Uusi lastensairaala sai tukisäätiön suurlahjoituksen kansallisen lasten kivunhoidon ja tutkimuskeskuksen perustamiseksi.
Tavoite: Laadukasta ja tutkitusti vaikuttavaa kivunhoitoa ja kuntoutusta yhdestä paikasta.

KANSALLINEN KESKUS

- Konsultaatiot kaikilla kivunhoidon erityisalueilla
- Kansallinen yliopistosairaaloiden kiputiimien verkostoituminen, kuukausimeetingit
- Koulutustoiminta
Pediatric Pain School
- Kansalliset tutkimushankkeet

KANSAINVÄLINEN KESKUS

- Laadukas tutkimustoiminta ja verkostoituminen
- Kansainvälinen koulutustarjonta

UUDEN LASTENSAIRAALAN KLIINISET PALVELUT

- Moniammatillinen kiputiimi: 3 lääkäriä, 3 sairaanhoitajaa, 2 psykologia, 2 fysioterapeuttia ja musiikkiterapeutti
- APS-konsultaatiot osastoille
- APS-jälkipoliklinikka
- Pitkittyneen kivun poliklinikka
- Yksilö- ja ryhmäkuntoutus

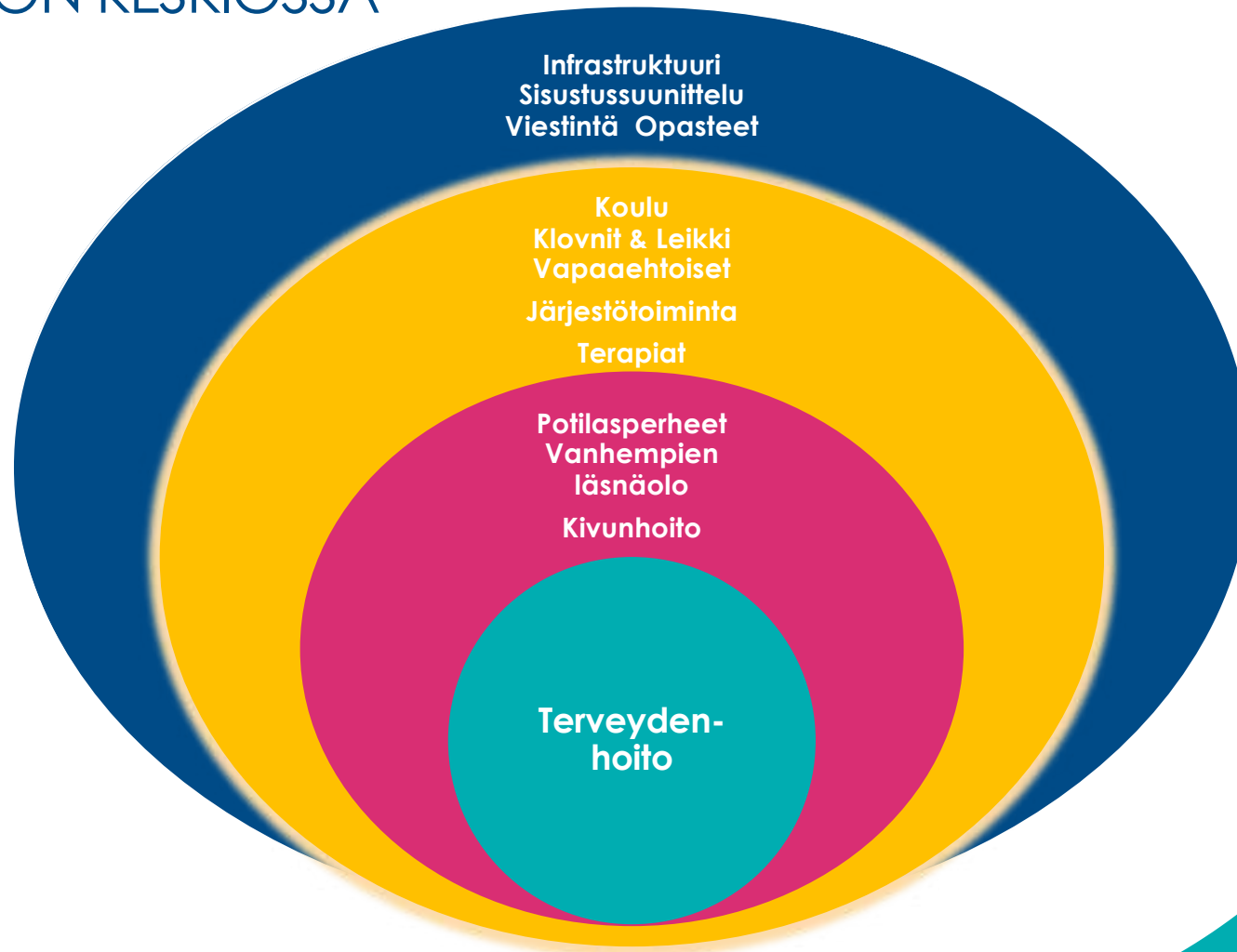
TULEVAISUUDEN KIVUNHOITO

- Taideterapiat (musiikki-, kuvataide-, ja tanssi-liiketerapia) systemaattiseksi osaksi kivun, somaattisten ja psykiatristen sairauksien hoitoa ja kuntoutusta
  - Akuutin kivun hoito päivystyksessä ja teho-osastoilla
  - Pitkäaikaisen kivun hoito Lasten kipukeskuksessa ja Taika-osastolla
  - Pediatriiset, lastenneurologiset ja psykiatriset pitkäaikaissairaudet osastoilla ja poliklinikoilla
- Laajennettu todellisuus (Virtual Reality, Augmented Reality) systemaattiseksi osaksi lasten ja nuorten lääkkeetöntä hoitoa
  - pientoimenpidekipu (medikaalisen trauman ehkäisy)
  - leikkauksen jälkeinen akuutin kipu
  - syöpäkipu
  - pitkäaikaissairauksien kuntoutus

LAPSIYSTÄVÄLLISESSÄ SAIRAALASSA TOIMIVIEN TILOJEN LISÄKSI HUS⁺ TOIMINTA ON KESKIÖSSÄ

YHDESSÄ
JOK'IKISEN
LAPSEN
TURVAKSI.

YHTEISTYÖKUMPPANIMME

Teemme tiivistä yhteistyötä pitkäaikaisten yhteistyökumppaneidemme kanssa potilasperheiden parhaaksi sekä lastentautien tutkimuksen ja hoidon kehittämiseksi.

- Uuden lastensairaalan tukisäätiö
- Lastenklonikoiden Kummit
- Lastentautien tutkimussäätiö
- HelsinkiMissio
- Ronald McDonald Talo
- Sairaalaklovnit ry.
- Kymppin lapset
- Lukuisat muut lahjoittajat ja tukijat

HELSINKI MISSION PERHEKAVERIT

HELSINKI MISSION PERHEKAVERIT AUTTAVAT VAPAAEHTOISESTI

Yhteistoiminta käynnistettiin lokakuussa 2019.

- HelsinkiMission ammattilaisten koordinoimaa vapaaehtoistoimintaa (1,5 htv)
- Vuonna 2023 toimintaa toteuttamassa 87 koulutettua vapaaehtoista
- 24 173 kohtaamista
- 3 636 vapaaehtoistuntia sairaalan potilasperheiden hyväksi

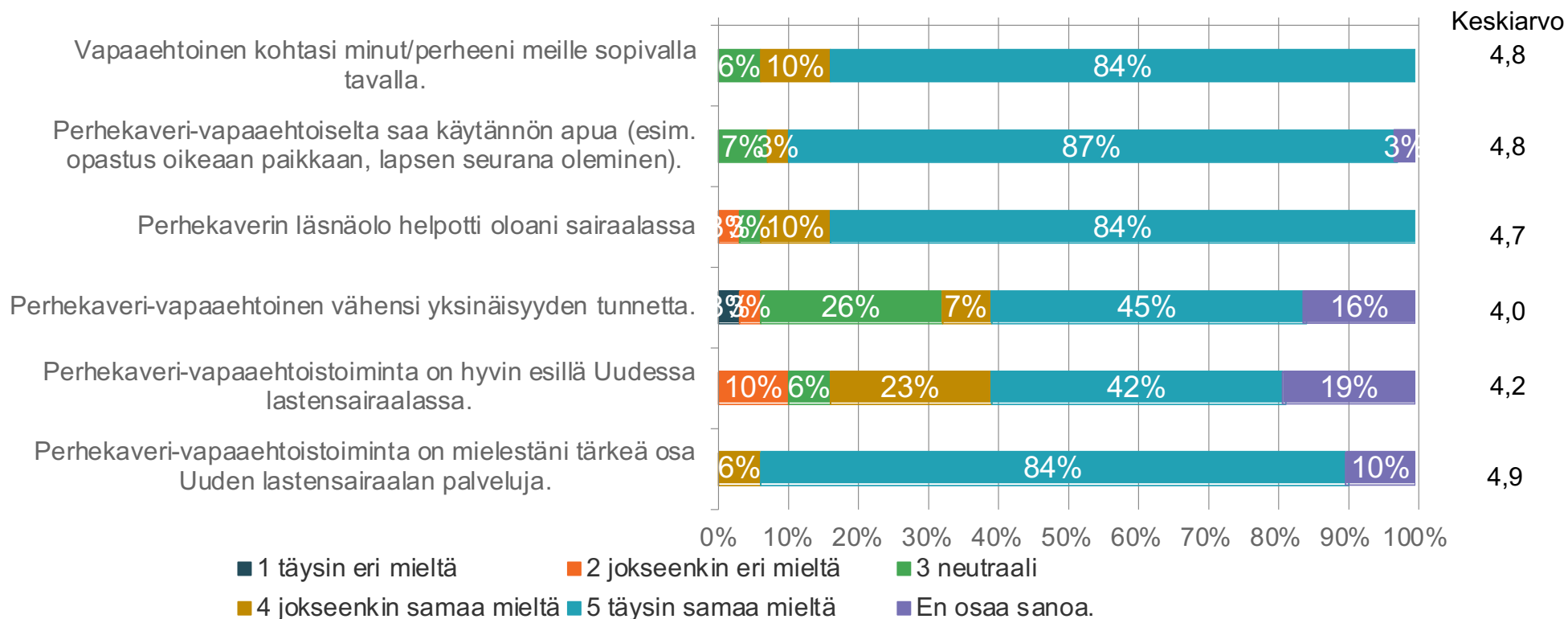

KYSELYTULOKSIA PERHEKAVERITOIMINNASTA

Arvioi oman kokemuksesi perusteella seuraavia väittämiä Perhekaveri-vapaaehtoisista asteikolla 1-5.

Suosittelisitko muille Perhekavereiden tarjoamaa apua Uudessa lastensairaalassa?

Vastaajien määrä 92 **NPS +94**

TOIMENPITEESEEN
VALMISTAVA KLOVNERIA

KLOVNI TOIMII TIIVIINÄ OSANA HOITOTIIMIÄ

- Klovni on läsnä osana lapsen koko sairaalapäivän tapahtumia: saapuminen ja orientaatio, valmistelu, toimenpiteeseen saattaminen, nukutus, heräämö ja kotiin lähteminen.
- Toiminta kohdistuu muutamisiin lapsiin päivän aikana.
- Kohtaamiset lasten kanssa ovat kestoaltaan pitkiä.
- Klovnit tukevat läsnäolon ja leikin avulla lapsen valmistautumista ja siirtymistä toimenpiteeseen.
- Kaikki toimintamme tähtää toimenpiteeseen liittyvien pelottavien ja hankalien vaiheiden helpottamiseen.

PARANTAVA LEIKKI

LEIKKI PARANTAA

- Varhaiskasvatuksen opettajat ja lastenhoitajat järjestävät sairaalassa hoidettaville potilaillemme leikki- ja nuorisotoimintaa.
- Sairaalassa toimii sairaalakoulu.
- Sairaalassa on meriakvaario.
- Mediaseinään lapset voivat skannata värittämiään kaloja.
- Lastenklonikoiden Kummit ja Sairaalaklovnit järjestävät potilaillemme ohjelmaa ja piristystä.
- HelsinkiMission koulutetut vapaaehtoistyöntekijät voivat olla lapsen seurana esimerkiksi hoitoneuvottelujen aikana.

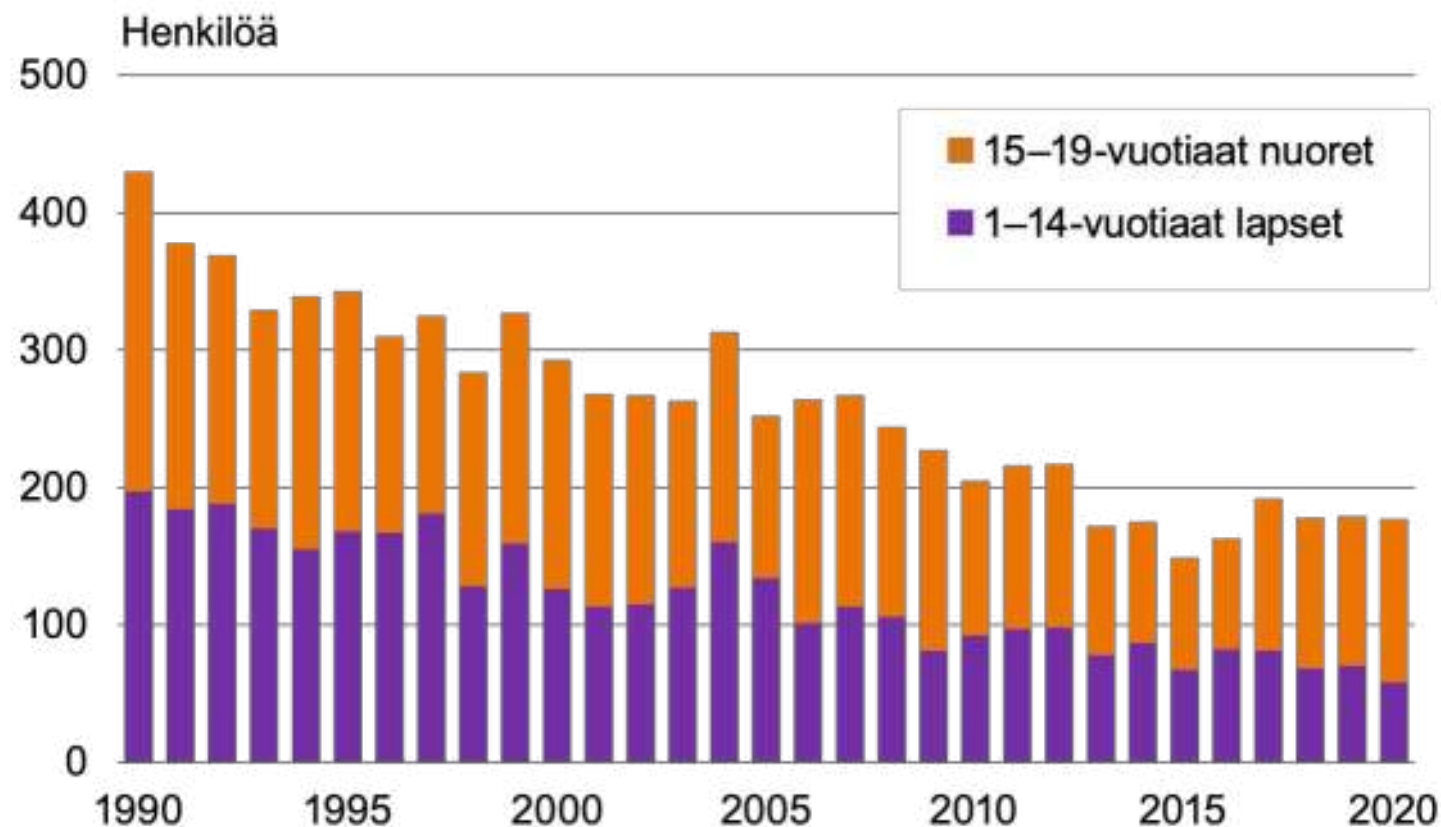
The background of the slide is a blurred photograph of a hospital room. In the foreground, a clear plastic drip chamber with a green cap is hanging from a stand. In the background, a person wearing a white lab coat and a surgical mask is partially visible, looking towards the left. The overall lighting is soft and clinical.

LASTEN JA NUORTEN
PALLIATIIVINEN HOITO JA
SAATTOHOITO KOTONA

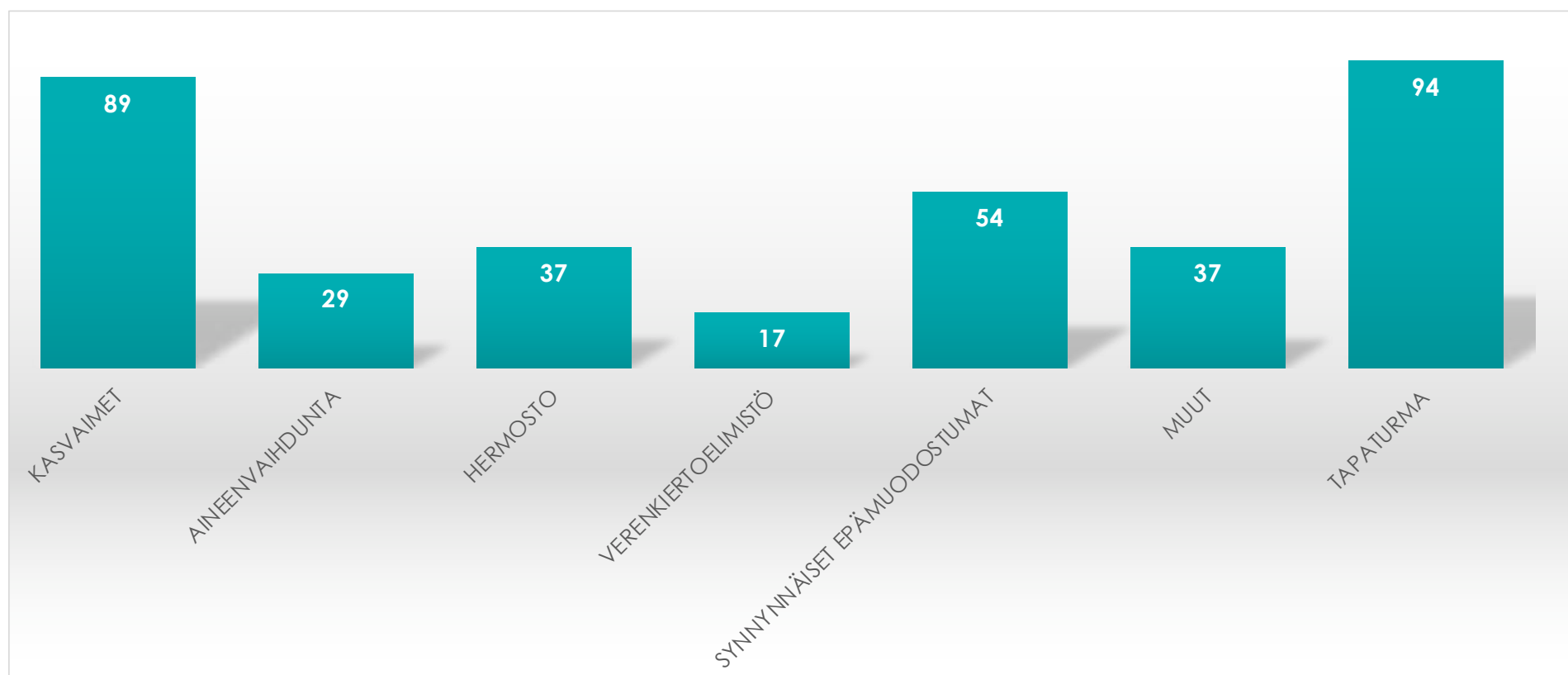
MENEHTYNEET LAPSET JA NUORET 1990-2020 TILASTOKESKUS

- Alle yksivuotiaana kuolleita lapsia oli 87 vuonna 2020.

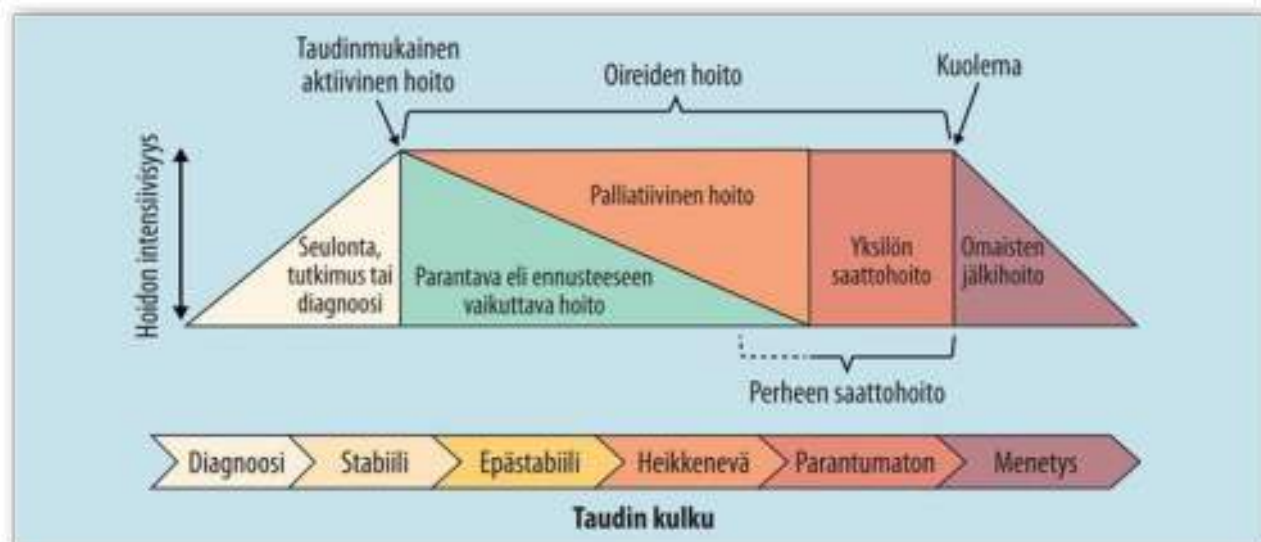

VUOSINA 2016 – 2020 SUOMESSA MENEHTYI 357 IÄLTÄÄN 1–14 -VUOTIASTA LASTA

PALLIATIIVINEN HOITO - SAATTOHOITO

Osana palliativista hoitoa, päiviä, viikkoja

Kaikkien oireiden aktiivisempaa hoitoa

Lapsen ja perheen tukemisen tarve kasvaa ja on keskeistä

Näkökulma muuttuu kuoleman uhkasta kuoleman läheisyydeksi

Lasten kotisairaala

Osastonhoitaja
Apulaisosastonhoitaja
Osastonsihtööri
2 Osastonlääkärinä (60%/lääkäri)

Sosiaalityöntekijä
Ravitsemusterapeutti
Kuntoutusohjaaja
Fysioterapeutti
Lasten ja nuorten psykiatria
Lasten Kipukeskus
Anestesia­lääkäri
Sairaalan proviisori, farmaseutti
Saira­alateologit
Lastentarhan opettaja
Opettaja

Pitkäaikaissairaiden kotihoitoringit

30 lähihoitajaa
3 sairaanhoitajaa

Akuuttikotisairaala

9 sairaanhoitajaa
1 lähihoitaja

3 autoa

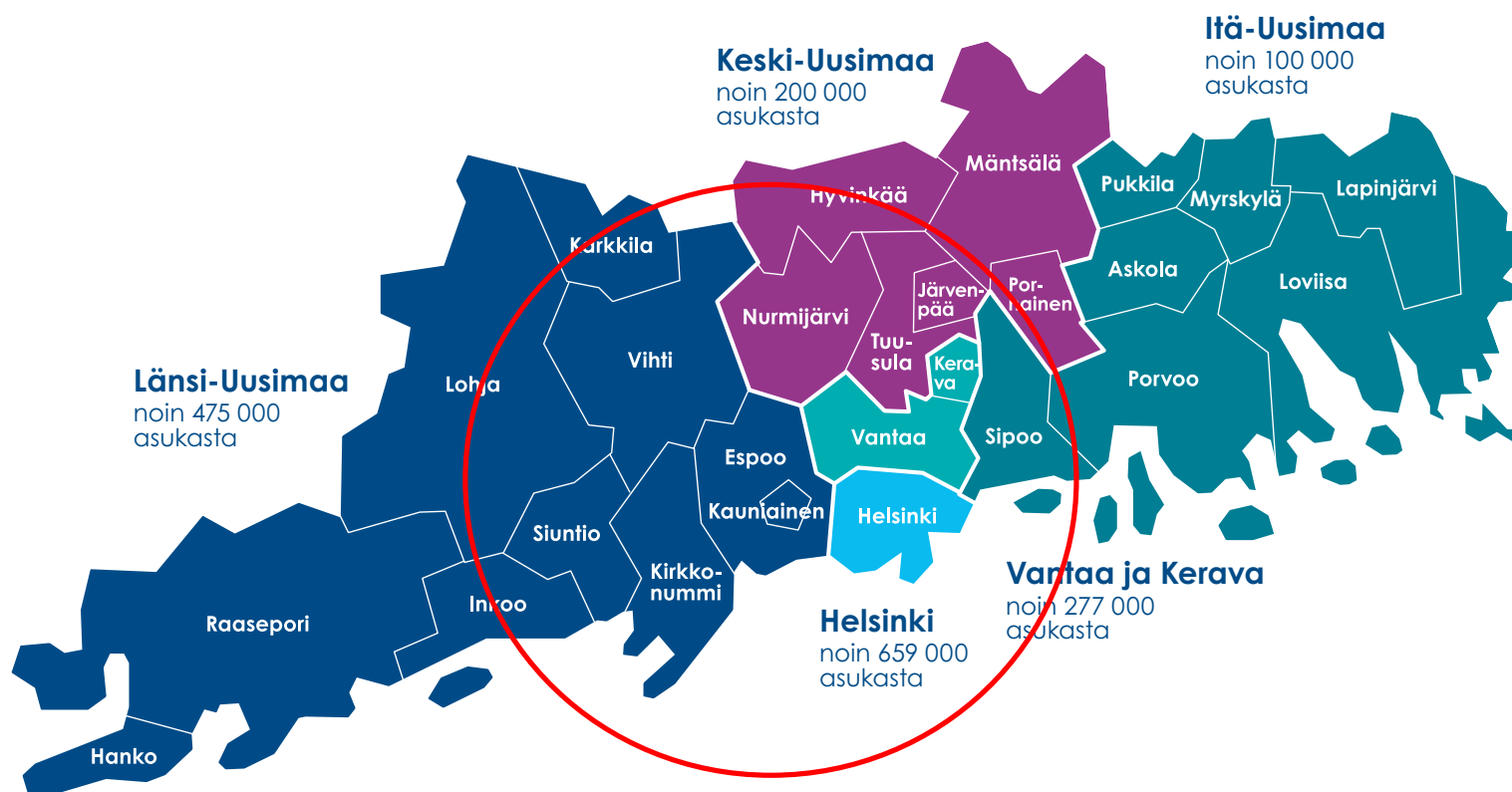
PALLIATIIVISEN HOIDON KEHITYSTARPEET

- Palliatiivinen hoito ja saattohoito eivät toteudu suositusten mukaisesti Suomessa.
- Esteet: Alueelliset erot, yhdenmukaisuus eri sairausryhmien välillä, hoitopolut, ennakoiva hoitosuunnitelma puuttuu, ammattihenkilöstön osaaminen
- Ratkaisu:
  - PalliaKID EU-rahoitteinen monikeskustutkimus 2024-2029, HUS Yhtymä mukana. Hoitoa tarvitsevien lasten määrittäminen, ennakoivan hoitosuunnitelman käyttöönotto, digitaaliset ja terapeuttiset interventiot
  - tulevaisuudessa moniammatillinen palliatiivinen konsultaatiokeskus ULS
  - ammattihenkilöstön koulutus
  - moniammatillinen yhteistyö, lastenlääkärit, lastenneurologit, kehitysvammahuolto jne.

UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEET LASTEN KOTISAIRAALAN TOIMIALUE (50KM JORVIN SAIRAALASTA)

TOTEUTUVATKO LAPSEN OIKEUDET SAIRAALASSA?

SAIRAALAHOITON OTTAMINEN

Lapsia tulee ottaa sairaalahoitoon osastohoitoon vain silloin, kun heidän tarvitsemaansa hoitoa ei voida yhtä hyvin toteuttaa kotona tai polikliinisesti.

LAPSEN OIKEUS VANHEMPIEN KANSSA OLLA

Lapsilla tulee olla oikeus pitää vanhemmat tai vanhempia korvaavat henkilöt luonaan koko ajan sairaalassa ollessaan.

VANHEMPIEN LÄSNÄ OLLON TURVAAMINEN

Yöpymismahdollisuus tulisi tarjota kaikille vanhemmille ja heitä tulisi kannustaa ja auttaa olemaan lapsensa luona.

TIEDOTTAMINEN

Lapsilla ja vanhemmilla tulee olla oikeus saada tietoa ilmiä ja ymmärtämiskykylä vastaavalla tavalla. Tulisi toimia niin, että fyysisiä ja tunneperäisiä rasituksia vähennetään.

YHTEISPÄÄTÖS

Lapsilla ja vanhemmilla tulee olla oikeus – tietoa saatuaan – osallistua kaikkiin päätöksiin, joita lapsen hoidon suhteen tehdään. Jokaista lasta tulee suojella tarpeettomilta lääketieteellisiltä hoidoilta ja tutkimuksilta.

HOITOYMPÄRISTÖ

Lapsia tulee hoitaa yhdessä muiden samassa kehitysvaiheessa olevien lasten kanssa, eikä heitä saa sijoittaa aikuisosastoille. Sairaalassa olevien lasten vieraille ei saa asettaa ikärajoitusta.

NORMAALIKEHITYKSEN TUKEMINEN

Lapsilla tulee olla kaikki mahdollisuudet ikänsä ja voimiansa mukaan leikkiä, virkistäytyä ja käydä koulua. Heidän tulee olla filoissa, jotka on suunniteltu ja kalustettu heidän tarpeitaan vastaavasti ja niissä on oltava tarpeelliset välineet sekä riittävästi henkilökuntaa.

LASTEN SAIRAANHOITON SOPIVA HENKILÖKUNTA

Lapsia hoitavalla henkilökunnalla tulee olla sellainen koulutus ja pätevyys, että se kykenee vastaamaan lasten ja perheiden fyysisiin, emotionaalisiin ja kehityksellisiin tarpeisiin.

JATKUVUUS

Lapsia hoitavan työryhmän on taattava hoidon jatkuvuus. Seurantasuunnitelman tulee olla valmis, kun lapsi uloskirjoitetaan sairaalasta.

LOUKKAAMATON OLLA

Lapsia tulee kohdella hienotunteisesti ja ymmärtäväisesti ja heidän yksityisyyttään tulee poikkeuksetta kunnioittaa.

"SUOMALAISLASTEN TERVEYTTÄ VOI PITÄÄ MENESTYSTARINANA ERITYISESTI FYYSISEN JA SOSIAALISEN HYVINVOINNIN OSALTA. PITKÄJÄNTEINEN TYÖ YHDESSÄ HYVINVOINTIVALTION RAKENTUMISEN KANSSA OVAT SAANEET IHMEITÄ AIKAISEKSI. VAUVOJEN JA PIENTEN LASTEN HENKIEN PELASTAMISESSA SUOMI ON NYKYÄÄN MAAILMAN PARHAITEN MENESTYNEITÄ MAITA.
- LAPSIASIAVALTUUTETTU **ELINA PEKKARINEN**, 14.11.2023

KIITOS!

Perhekaveri
helsinki.fi

